

Bijlage 2

Onderwerp: Sessie Flevolandse energiecoöperaties
Regionale Kenniskring 'participatie bij grootschalige duurzame energie opwekking'

Datum: 19 juni 2019

Aanwezig: zie bijlage a

Introductie

Vera Dam, directeur NMFF, verzorgt de inleiding. Deze bijeenkomst is in het kader van het RVO project participatie bij grootschalige energie opwek. Dit project is in 2018 gestart, nog voordat er sprake was van een klimaatwet, klimaatakkoord of RES. We gaan ervan uit dat iedereen hier aanwezig op de hoogte is van de RES. Samen met Peter Brouwer (energiecoöperatie Energiepioniers Noordoostpolder en vertegenwoordiger voor EnergieSamen) zorgt Vera Dam ervoor dat lokale initiatieven en participatie goed in de RES terechtkomen.

In dit RVO-project willen we bijdragen aan kennisontwikkeling en kennisuitwisseling tussen energiecoöperaties, windverenigingen en overheden. Ook moet het bijdragen om regionale slagkracht ontwikkelen om de transitie naar duurzaamheid te versnellen. Tenslotte moet er een antwoord om de vraag komen hoe energiecoöperaties zich kunnen ontwikkelen tot volwaardig partner van overheden en windverenigingen. Zeker nu er in het klimaatakkoord 50% lokaal mede-eigenaarschap/ lokaal eigendom is afgesproken.

Iedere deelnemer is gevraagd om zijn casus in te brengen hoe invulling te geven aan de wens uit het klimaatakkoord voor 50 % lokaal eigendom en bewonersparticipatie. We proberen in kaart te brengen waar de energiecoöperaties een rol voor zich zien bij het realiseren van wind en zonneprojecten.

Rondje bestaand beleid rond energie opwek in Flevoland

Energie-opwek via ind + zon op land (klimaatakkoord) =	35 TWh
Windsanering Flevoland =	2,5% participatie conform bestaand beleid
Flevolands regioplan wind =	1.700 Mw in 2030
Flevoland beleidskader Zon op land =	1.000 Mw in 2025 (=1000 ha, waarvan 500ha nu in ontwikkeling is)

Zon op land

NOP Heeft een visie Zon op land. Gebiedsfonds bij NOP polders. Extra zon tussen de molens Dronten en Zeewolde zijn met beleid bezig.

Almere hier en daar wat ingetekend

Lelystad, overal zoekgebied in het buitengebied en in het IJsselmeer

Urk maakt geen apart beleid vanwege het beperkte landoppervlakte van de gemeente

Wind

Rond de knardijk is er nog steeds een zoekopgave. Lelystad wil dit graag, de provincie niet.

Zon op water

Potentiele plus op het IJsselmeer hangt nog in de lucht in de vorm van drijvende zonnevelden.

Kansen voor lokale participatie

Besproken zijn vier vormen:

1. Overheid als energieproducent met zichtbaar lokaal profijt
2. Burgerinitiatieven kunnen (SDE) projecten realiseren
3. Crowdfunding met burgers op een aantrekkelijke manier
4. Verbeterde postcoderoosregeling

Ad 1 Overheid als energieproducent

Er is een overheidsinitiatief waarbij ook de overheid eigenaar wordt. Dit kan zowel provinciaal als gemeentelijk. Vertegenwoordigend orgaan, burgers kunnen zich daarin participeren. Geen winstuitkering bij overheid, je hebt alleen verkiezingen.

Burgers ervaren hinder en overlast, moet zichtbaar een gebaar komen waardoor mensen er profijt van hebben. Gelden moeten terugvloeien naar de burgers. Als er geld terugvloeit naar de overheid komt altijd ten goede aan de burgers. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een gebiedsgebonden bijdrage als een gebiedsfonds. Zichtbaar profijt "het is van mij, en ik het levert mij ook iets op"

Ad 2 Burgerinitiatieven kunnen (SDE) projecten realiseren

(SDE) projecten realiseren, revenuen komen ten goede aan de leden.

Leden die lid zijn kunnen hierop aanspraak maken. Kan ook via een VVE.

Burgers organiseren in collectief, revenuen gaan ook naar collectief.

Met financiële ondersteuning en financiële regelingen

Toegang tot financiering, tot startkapitaal.

Eerst startkapitaal, dat zou via EEF kunnen.

Ad 3 Crowdfunden met burgers

Burgers moeten op een aantrekkelijke manier geld kunnen investeren waarbij initiatieven geen grote financiële risico's lopen. Zou er een Flevolands crowdfundingplatform kunnen komen of lagere fees voor landelijke crowdfundingplatforms.

Ad 4 Postcoderoosregeling moet verbeterd worden

De huidige postcoderoosregeling is een organisatorische draak waarbij alleen notaris en juristen er veel aan verdienen. Dit moet makkelijker. Waarom mag je niet gewoon producent worden? Dit zou zowel voor daken als op land moeten.

Randvoorwaardelijk

Randvoorwaardelijk is wel dat er professionalisering is van burgerparticipatie in de energieopwek en dat de (voor)financiering beter moet worden georganiseerd.

Professionalisering van burgerparticipatie

Burgerinitiatieven moeten op een gegeven moment hun eigen broek op kunnen houden. Je hebt om participatie goed vorm te geven menskracht nodig. Daar heb je “vrij geld” voor nodig waarbij geen verplichting is tot terugbetaling. Hierin moet geïnvesteerd worden. Bij overheden, aannemers en projectontwikkelaar zitten allemaal professionals, dus burgerparticipatie moet ook professionals worden. Anders kan je nooit een volwaardige partner zijn in het proces.

(voor)financiering moet worden georganiseerd (revolverend fonds)

Voorfinanciering moet geregeld worden. Voorfinanciering kan terugverdiend worden maar je kan het ook kwijtraken in het geval van een no-go. Voorfinanciering dan op basis van “No cure-no pay”. Ontwikkelgeld dat je weer wilt terugverdienen.

Je hebt toegang tot financiering nodig. Als je vergunningen hebt krijg je de financiering wel voor elkaar. Als je te klein bent heb je in de markt te maken met hoge rentepercentages. Mensen die lid worden van coop, refenuen bij SDE participatie Rijken, participatie met geleend geld.

Burgerparticipatie bij grootschalige projecten

Bij grootschalige projecten die te groot zijn voor burgerinitiatieven moet burgerparticipatie wel worden meegenomen. Uitvoerder moet burgerparticipatie wel gaan uitvoeren.

Almeerse wind	eigen molen
NieuweMmolenaars	doen mee in een grote windpark
Groene Reus	biedt financiële participatie aan via obligaties in zonnepark Zuyderzon
Energiepioniers	Postcoderoos project met zonne-energie op dak bibliotheek

Burgerparticipatie in vorm van (mede)eigenaarschap en langjarig rendement. Er moet een plus komen omdat in het begin burgerparticipatie niet mee is genomen.

Piketpaal slaan: “2^e trance 500 ha elk project 50% participatie invullen”

Zon net als wind collectief met participatie.
Gezamenlijk (gefragmenteerd) met burgerparticipatie
Met respect voor natuur en landschap, draagvlak.

Voorkomen dat cowboys alles opkopen en winsten naar het buitenland brengen.
Als voorbeeld Nieuwe molenaars, windpark waar zij inzitten.

Kansenkaart voor nieuwe energie opwek

Zon

- Omana locatie dak inditec
- Braambergen vuilnisbelt I.c.m. afvalzorg
- Vuilnisbelt Lelystad i.c.m. afvalzorg
- Knardijk (pilot voor zon op dijk)
- Houtribdijk (vooroever)
- Building with nature Vooroevers
- Trekweg A6 (80 ha) RVB 100% coöperatie
- Zonneveld Pampus (100ha) zonnebehang
- Hele a6, zon inpasbaarheid
- Spoordijk Almere
- Langs dijken
- Windscherm voor fietspad (over houtribdijk)
- Visvijvergebied SBB
- Horsterwold SBB Partic

Zon op water

- Keteloog (ketelhaven,)
Experimentele voorwaarden en wetenschappelijk onderzoek

Aardwarmte

- Aardwarmte op (Almere) pampus Extreem diepe geothermie NAM heeft gegevens

Wind

- 4 windmolens Gooimeerdijk (bij overgooi) Stichtse Brug 20 mWh

Biomassa

- In een coöperatie van landeigenaren die planmatig met burgerparticipatie aanleggen (analoog aan windbeleid)

Rondvraag

Is er voldoende participatiekracht in omgeving?

Mensen moeten lid worden van een coöperatie. In kleinere gemeenten werkt het beter dan in grote. De 450.000 inwoners van Flevoland zullen die miljarden wellicht niet kunnen ophoesten.

Almere en wachtlanden

Almere wil niet graag op wachtlanden, want ze zijn op het moment dat die wachtlanden moeten worden ingezet bang voor een dubbele opgave (en wachtlanden compenseren, en extra opgave).

Provincie aanhaken bij Energiecoöperaties

De provincie wil graag aangehaakt raken om burgerinitiatieven/participatie er goed in beeld te krijgen. Hoe kunnen we dit oppakken? We hebben niets te verbergen. Hoe meer mensen die energiecoöperaties steunen, des te beter.

Bijlage A:

Naam	Functie
Johanna Haanstra	Voorzitter energievooperatie De Groene Reus
Peter Brouwer	Voorzitter energievooperatie Energiepioniers Noordoostpolder
Egbert Zwaving	Bestuurslid Almeerse Wind
Arne Pronk	Beleidsmedewerker Energie van NMFF
Bart van Berkel	Beleidsmedewerker Ruimte van NMFF
Niek Bink	Sinds 2017 bestuurslid nieuwe molenaars Zeewolde/Almere. daarvoor 4 jaar bestuurslid van de energievooperatie De groene Reus. Burgerparticipatie windpark Zeewolde
Peter Brouwer	Voorzitter van Platform Flevolandse energievooperaties/ energiesamen
Vera Dam	Directeur van NMFF